

بسمه تعالی

معرفی وبسایت مدیریت موزه‌ها و مرکز اسناد صنعت نفت به آدرس:

<http://www.petromuseum.ir>

در بخش درباره موزه - معرفی و اهداف وبسایت آمده است:

مقدمات راه اندازی موزه های صنعت نفت ایران با حکم وزیر محترم نفت در تاریخ ۲۲ دی ماه ۱۳۹۲ فراهم آمد. مهندس زنگنه با انتصاب دکتر اکبر نعمت الهی، به عنوان مسئول مطالعه و ایجاد موزه های صنعت نفت، به ایشان ماموریت داد تا با تشکیل کارگروهی مرکب از صاحب نظران و کارشناسان برجسته و بهره برداری از نتایج مطالعات موارد مشابه در جهان، برای پیشبرد "طرح ایجاد موزه های صنعت نفت کشور" اقدام نمایند.

نقش و جایگاه صنعت نفت در تحولات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و توسعه فناوری در کشور، از جمله دلایلی است که تاسیس موزه ای را در این زمینه با هدف حفظ و بازتاب بخش مهم و تاثیرگذاری از تاریخ و گذشته این سرزمین و ترسیم چشم اندازی برای آینده ضروری ساخته است.

این در حالی است که بسیاری از کشورهای جهان با پیشینه ای نه چندان دیرپا در صنعت نفت، موزه هایی را در ارتباط با موضوع و تحولات نفت و انرژی خود ایجاد کرده اند، به گونه ای که در یک برآورد تقریبی نزدیک به ۲۰۰ موزه با موضوع نفت در جهان وجود دارد.

در حال حاضر و در پی اقدامات صورت گرفته در راستای تحقق دستور وزیر محترم نفت، مقدمات ایجاد و راه اندازی موزه صنعت نفت ایران در برخی نقاط کشور فراهم شده و ایجاد موزه در نقاط دیگر در دست بررسی است. شهرهایی که اقدامات لازم برای تاسیس موزه های نفت در آنها آغاز شده، عبارتند از:

موزه تاریخ صنعت نفت در مسجد سلیمان؛ شهر خواستگاه صنعت نفت ایران؛ این شهر به عنوان یکی از قدیمی ترین پایگاه های استخراج نفت در جهان است و پیش بینی می شود به یکی از قطب های گردشگری استان خوزستان تبدیل شود. در حال حاضر پنج نقطه برای تاسیس موزه نفت در مسجد سلیمان در نظر گرفته شده است که عبارتند از: چاه شماه یک، چشمه های نفتی سی برنج، نیروگاه تمبی، کارخانه تقطیر و گوگرد سازی بی بیان، و کارخانه تقطیر نمره ۹.

موزه های نفت در آبادان؛ در حال حاضر پنج نقطه برای تاسیس موزه در این شهر نظر گرفته شده است: پالایشگاه آبادان، ساختمان نیروگاه شماره ۱؛ پمپ بنزین آبادان به عنوان نخستین جایگاه سوخت کشور؛ آموزشگاه حرفه ای (آرتیزان اسکول) به

عنوان اولین هنرکده بازآموزی کارکنان صنعت نفت در ایران. اسکله‌های آبادان شماره ۱ الی ۱۱ (محل نگهداری جرثقیل های اکوان و گوگرد) و خانه های تشریفاتی شامل سه ساختمان در منطقه بریم.

موزه صنعت نفت غرب کشور در کرمانشاه؛ این موزه در محل کارخانه حلب سازی و حلب پرکنی پالایشگاه کرمانشاه تاسیس می شود و با توجه به قدمت حدودا یک صد ساله این کارخانه و نقش آن در توزیع فرآورده های نفتی در سراسر کشور طی دهه های گذشته، به نمایش گوشه ای از تاریخ صنعت نفت، با اولویت تاریخ این صنعت در غرب کشور، اختصاص خواهد یافت.

و بالاخره **موزه فناوری صنعت نفت در تهران** که به معرفی چپستی و اهمیت نفت، گاز و پتروشیمی در عرصه های گوناگون زندگی بشر از دیرباز تا کنون و فناوری های به کار گرفته شده در آن می پردازد. در تهران همچنین جایگاه سوخت دروازه دولت، که ششمین جایگاه سوخت تهران به شمار می آید در حال حاضر در دست مرمت و بازسازی است تا به عنوان یکی از موزه های نفت افتتاح شود و آثار و اسناد مربوط به صنعت پخش و توزیع فرآورده های نفتی در آن به نمایش درآید. بنیان گذاران موزه های صنعت نفت ایران امیدوارند مجموعه های گردآوری شده در گنجینه موزه ها، اعم از اشیاء، اسناد و آثار بتواند مردم عزیز کشورمان را بیش از پیش با سیر تحولات و تاریخچه صنعت نفت کشورمان آشنا سازد.

بخش اسناد

در حال حاضر دفتر موزه ها و اسناد صنعت نفت در تهران فعالیت خود را در دو بخش دنبال می کند:

بخش "گنجینه اشیاء" موزه ها و اسناد صنعت نفت ایران

هدف اصلی از گردآوری گنجینه موزه صنعت نفت، حفظ آنها از گزند حوادث و اتفاقات معمول و نگهداری آنها است، تا این میراث به نسل های بعدی انتقال یابد. بدین منظور با تعریف استانداردهای جدی و لازم الاجرا، دوام و سلامت این گنجینه ها تا حد زیادی تامین و تضمین می شود.

بر مبنای تعریفی که "ایکوم" (شورای بین المللی موزه ها) از موزه می دهد، موزه مکان گردآوری، نگهداری، مطالعه (مستند سازی)، نمایش و در نهایت ارتباط با مخاطب به منظور آموزش، پژوهش و ارزش دادن به این مجموعه ها و لذت بردن از آنها است.

گنجینه اشیاء موزه و اسناد صنعت نفت ایران، آثار، اشیاء و مستندات باقی مانده از دوران مختلف و حضور اتباع بیگانه تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی و پس از آن، تا زمان حال را شامل می شود: از جمله موارد کلکسیون مرتب با صنعت نفت، مستندات و اشیاء متعلق به مشاهیر، اشیاء تاثیرگذار در این صنعت و مواردی که به گونه ای تاریخیچه نفت ایران را از جنبه های گوناگون تاریخی، هنری و فنی بیان می کنند و در معرض نابودی و فراموشی هستند.

گردآوری اشیاء مذکور طی دو مرحله اصلی "شناسایی" و "انتقال" و زیر نظر کارشناسان فنی صورت گرفته است تا از هر گونه آسیب به این میراث گرانبها جلوگیری به عمل آید. آثار گردآوری شده در گنجینه، مربوط به چهار شرکت اصلی صنعت نفت و آثاری است که علاقه مندان، به موزه هدیه کرده اند.

در شرایطی که روز به روز بر تعداد بازدید کنندگان موزه ها در جهان افزوده می شود، بی شک تاسیس موزه ای با موضوع نفت تحولی ضروری، مثبت و اثرگذار است؛ امید که گنجینه ها و اشیاء این موزه نه تنها به حفظ میراث صنعت نفت و انتقال آن به نسل های آینده کمک کند، که چگونه نگاه کردن را نیز به ما بیاموزد.

بخش "مدارک و اسناد" موزه ها و اسناد صنعت نفت ایران

مرکز اسناد موزه ها و اسناد صنعت نفت ایران با جدیت و پشتکار، در پی شناسایی، گردآوری، طبقه بندی، ساماندهی، بازیابی، آسیب شناسی، ترمیم، حفاظت و نگهداری اسناد صنعت نفت، به منظور آماده سازی و بهره برداری جهت انجام پژوهش توسط نویسندگان، پژوهشگران و علاقه مندان این حوزه است.

در حال حاضر، بیش از ۱۵۰ هزار برگ سند با موضوعات تاریخی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، جغرافیایی، معماری و تأسیساتی، در انواع پرونده های پرسنلی، نقشه های جغرافیایی، مخابراتی، تأسیساتی و ساختمانی، پلان موقعیت پالایشگاه ها، کتابچه هایی با موضوع نقشه برداری، لرزه نگاری و اکتشاف، گزارش های اداری، عکس، اسلاید، نگاتیو، فیلم، فیلمنامه و... در آرشیو این مرکز وجود دارد.

علاوه بر موارد یادشده می توان به سربرگ های دوره های مختلف، مهرها، نمودارهای فنی و سازمانی، اسناد مالی و اسناد تأیید شده پروژه های صنعت نفت، اشاره کرد که در این مجموعه ها قرار خواهند داشت. ضمن آن که کتاب های حوزه مطالعات تاریخی نفت و گاز، نشریات قدیمی نفت، گزارش های خبری، تابلوها و آثار هنری مرتبط با صنعت نفت نیز مورد توجه قرار خواهند گرفت.

بی‌تردید، بخش مهمی از این اسناد (در همه انواع خود؛ دیداری - شنیداری و ...) به دلایل مختلفی از جمله قدمت و شرایط نامناسب نگهداری و آلودگی‌های محیطی (دما، رطوبت، نور، گازهای آلاینده و ...) در معرض آسیب قرار گرفته است، بنابراین، واحد آسیب‌شناسی و مرمت از مهم‌ترین بخش‌های زیرمجموعه مرکز اسناد به شمار می‌آید. کارشناسان مجرب این بخش با انجام آسیب‌شناسی، ضدعفونی و گردگیری، شرایط حفاظت و نگهداری از اسناد را مهیا می‌کنند.

در این راستا و به منظور شناسایی اسناد، همکاری‌هایی با کمیسیون‌های ارزشیابی اسناد نفت در سطح وزارتخانه، چهار شرکت اصلی و شرکت‌های تابعه در حال انجام است که در نهایت با در نظر گرفتن شرایط فنی و شاخص‌های علمی و تدوین مقررات تکمیلی، آرشیوهای جاری و راکد در مجموعه صنعت نفت ایجاد خواهد شد.

با این توصیف، آسوده‌خاطریم که تاریخ مستند صنعت نفت ایران، در کمال امنیت و با رعایت استانداردهای آسیب‌شناسی و مرمت، در این مرکز محفوظ و آرشیو می‌شود.